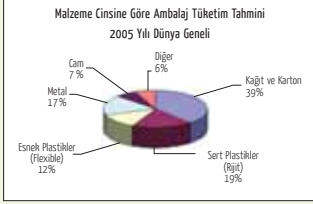

Ambalaj sektörüne danışmanlık hizmeti veren Pira International, dünyada ambalaj sektörü cirosunu yaklaşık 550 milyar ABD Doları olarak bildiriyor. Sektörde 2003 - 2009 yılları arasında dünya genelinde % 18 civarında bir gelişme beklenirken bu gelişmede fleksibl plastik ile rijit (sert) plastik ambalajlarda artışlar olacağına dikkat çekiliyor. Türkiye'de de dünyadaki eğilime paralel, özellikle plastik ambalaj sektöründe hızlı bir büyüme söz konusu olduğu biliniyor.

Kaynak: Pira International

Pira International'dan alınan bilgiye göre, tüketimdeki gelişme trendleri 2003 - 2009 dönemi için pazarda en hızlı tüketim gelişmesi gösteren rijit (sert) plastik ambalajlarda tüketim % 6,2 oranında artarken; temel olarak paketleme ve sarğı filmleri de dahil torbalar, poşetler, çuvalar vb ürünlerden oluşan fleksibl ambalaj malzemelerinin satışlarında ise % 3,9 artış olmuştur.

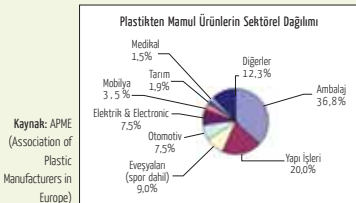
Polonyalı hammadde üreticisi PKN Orlen'in açıkladığı hammadde üretimindeki artış yüzdeleri, plastik sektörünün gelişmesinin bir yansıması olarak kabul edilebilir (Tablo 1).

Tablo 1. Bazı plastik hammaddelerin üretimindeki yıllık artış (%)

Tür	Batı Avrupa	Merkezi Avrupa
PE	2,4	4,6
PP	3,7	6,8
PVC	0,3	5,4
PET	7,0	8,5

Kaynak: Pira International, PKN Orlen

Öte yandan, 1990 yılında 86 milyon ton olan dünya plastik malzeme tüketiminin, yıllık ortalama

Kaynak: APME (Association of Plastic Manufacturers in Europe)

% 7,5 civarında bir artış ile 2005 yılında 235 milyon tona çıktığı bildiriliyor.

Türk plastik sanayinin dünya plastik sektörü içindeki payı ise % 1,6 civarındadır. Rakamsal olarak ifade edilecek olursa, 2005 yılında yaklaşık 3,7 milyon tonu bulmaktadır. 2005 yılı itibarıyla Türkiye'de çeşitli amaçlara yönelik, yurtiçi plastik ambalaj tüketimi 1.032.000 ton olarak öngörülmektedir. Bu hesaplama toplam plastik tüketiminin % 30'unun plastik ambalaj olarak tüketildiği varsayımından yola çıkılarak yapılmıştır.

Kaynak: Pira International

Dünyada ambalaj üreticileri yeni tasarımlarında:

- Daha fazla "çevre bilinçli - vatandaş"
- Diğerlerinden daha farklı
- Daha güvenilir
- Daha uygun maliyetli
- Daha kullanışlı çözümler öngörmekte ve vaat etmektedir.

Ambalajları etkileyen ve yönlendiren anahtar sürücüler ve eğilimler ise şöyle sıralanıyor:

- Ambalaj ve ambalaj atıkları ile ilgili
- Gıda ile temas eden maddelerin üretimi ve dağıtımı ile ilgili
- Hazır ambalajlarda biçimsel düzenlemelerle ilgili
- Kimyasalların Kayıt, Değerlendirme ve Yetkilendirilmesi ile ilgili (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals - REACH)

Pira International kuruluşunun WPO - Dünya Ambalaj Örgütüne üye ülkelerin ulusal ambalaj sektörlerinde yaptığı son araştırmaya verilen yanıtlara göre önümüzdeki 5 sene için ambalajı etkileyecek en önemli konular şunlardır:

Bu sıralama ankete katılan ulusal kuruluşların verdikleri önem puanına göre yapılmıştır.

Konu	Puan
Sağlıkta bilinçlenme	3,18
Rahat / konfor/ kullanışlılık	3,09
Marka oluşturma / farklılaştırma	2,91
Yeni ambalaj malzemesi geliştirme	2,82
"hareket halinde yaşam tarzı"	2,64
Daha küçük hane halkı sayısı	2,36
Daha küçük ambalaj boyutları	2,36
Geri dönüşüm / geri kazanım	2,18
Demografik gelişme/Yaşlanan nüfus	2,00

1- Sağlık bilincinde gelişme: Süpermarketlerde elden ele geçen, ambalajlanmamış yaş sebze meyveler sıkıştırılmaları nedeniyle aldığı travmalar dolayısıyla çürümeye sürecine girmenin yanında en az o oranda kontaminasyona da yol açmaktadır.

2- Elverişlilik, rahatlık, konfor: Gelir seviyesi ile birlikte talepler artmaktadır.

3- Marka geliştirmek/farklılaştırmak.

4- Yeni ambalaj malzemeleri geliştirilmesi: Yüksek bariyer özellikli malzemeler, aktif ambalajlama, akıllı ambalajlama (RFID/Smart Active Labels), nanoteknoloji, ambalajlamada dijital baskı gibi.

5- "Hareket halinde" yaşam tarzı, daha uzun çalışma saatleri, beslenmeye (gıda alınmasında) daha az zaman harcamak, hatta hareket halinde tüketimi mümkün kılan ambalajlara talep geliştirmekte. Örneğin; sporcu tüketimine uygun ağızlıklar şişeler sıvının ölçülmesi için yardımcı olarak boğaza kaçmasını önüyor ve hareket halinde yaşam tarzına da olanak tanıyor.

6- Daha küçük hane halkı: Daha fazla sayıda, porsiyonlara ayrılmış ambalaj türleri gerektiriyor. Gıda ambalajları bir defada tüketilecek kadar küçük ambalajlara porsiyon edilmektedir. Hareket halindeki yaşam tarzının gerekleri yönlendiricidir.

7- Daha küçük ambalaj boyutları

8- Çevresel konular: Geri dönüşüm, kalınlık/malzeme azaltma/hafifleştirme gibi.

9- Demografik gelişme / yaşlanan nüfus: Sağlık ambalajları, daha kolay açılabilir ambalajlar, kolay okunabilir etiketler veya yaşlılar için başka rahatlatıcı sağlık geliştiriciler, harşit olarak çocukların kolay açılabilir medikal ambalajlarından korunması. Yaşlanan nüfus gıda ürünün içeriği kadar ambalajın fonksiyonu ile de ilgilidir. Kolay açılabilen yanında ağzı açık unutulmamalıdır. Örnekler; "ilk defa açıldı" güvenlik mühürlü ambalajlar, çocuklara yönelik ambalajlar, görme özürülüler için kabartma işaretli ambalajlar.

Kişi başına ambalaj tüketiminin dünyada en yüksek olduğu Japonya'da büyük ambalaj üreticileri kendilerini "ambalaj çözümleri üreticisi" olarak adlandırıyorlar. Her yıl dünyada toplam 460 - 480.000 yeni ürün piyasaya sürülüyor. Ambalaj üreticileri de boş durmuyor, yeni ürünlerle yerlerini sağlamlaştırmayı sürdürüyorlar.

SÜREKLİ DEĞİŞİM

Çevremiz sürekli değişim içinde... Çevreyle beraber

satınalma alışkanlıklarımızda değişiyor.

Bizde bu değişimleri en iyi şekilde algılıyor bu

değişime sizinde katılmanız için yeni ürünler

araştırıyor, geliştiriyoruz.

Üstelik yaptığımız sadece yeni bir tasarım değil, aynı

zamanda masraflarınızı düşürecek, müşterilerinizin

ürününe olan ilgisini arttıracak bir başlangıç.

Plas'ta bizler sürekli değişime ayak uyduruyor,

bir adım ötesine geçiyoruz.

Bu değişime bize beraber katılmanızı istiyoruz.

Continuous Change

Our environment is in a change... End-user's

consuming habits are also changing with the

environment. We perceive these changes and

develop new products for you to not to fall back

from this change. It is not just a new design, but a

cost reducer, a customer attractor, a change

reflected on the shelves.

We would like your company to flow into the

change with us...

PET PVC PE PP PS PC

PLAS PLASTİK AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Cihannuma Mahallesi Mehmet Ali Bey Sokak N:8 Beşiktaş 34353 İstanbul / Türkiye

Telefon: +90 (212) 227 2300

Faks: +90 (212) 259 9408

E-mail: info@plas.com.tr

www.plas.com.tr

Bariyer katmanlı plastik maddelerin ambalaj amaçlı kullanımı ve gelişmeler

Son yıllarda ambalaj sanayinde bariyer katmanlı plastik maddelerin kullanımı hızlı gelişim eğilimini devam ettirmektedir. Çünkü söz konusu maddelerin uygulanması ile hem içindeki ürünün fiziksel ve kimyasal niteliklerine uyum sağlayan hem de üretimden nihai tüketime kadar geçen tüm aşamalarda ürünü koruma performansına sahip uygun bir fleksibil ambalaj yapısı gerçekleştirilmektedir. Bu faktörleri dikkate alacak olursak fleksibil ambalajın çeşitliliği için birçok neden vardır. En önemli neden ürünü koruma isteğidir. Özellikle bazı gıda ürünleri oksijen, rutubet ya da diğer kontaminasyonlardan korunmak, bazı gıda ürünleri ise ona soluk alma imkanı temin eden bir ambalaj malzemesine sahip olmak mecburiyetindedir.

Belirli bazı sıvı maddelerde ağır, geniş ya da tamamen başka türlü şekillendirilmiş içerikleri işleyen örneğin bir laminat malzeme kullanılması gerekmektedir. Bu nedenlerle her madde ona kombine etmek için gerekli yapıyı ve bağlama tekniklerini kullanan taşıyıcı malzemelerin özel bir kombinasyonunu istemektedir. Bu ise fleksibil ambalajda çeşitliliğin artmasına neden olmaktadır.

Gönül isterdi ki aynı laminatın kullanıldığı fleksibil ambalajla tüm ürünlerin paketlenmesi mümkün olsun. Ambalaj malzemesi üretiminde ürüne ve ürün dışı koşullara tam uygun bir ambalaj yapısının düzenlenmesi bu kadar komplike olmasın.

Aslında günümüzde bariyer katmanlı ambalajlarda pek yeni bir şey bulunmamaktadır. Her ambalaj bir ürünü dış etkenlere karşı koruyan bir nevi geçirmezlik niteliğine sahiptir. Ancak sadece bu nitelik ambalaj sanayi tarafından artık yeterli görülmemektedir. Çünkü bugünün koşullarına uygun hale getirilmiş modern bir ambalajdan çok şeyler beklenilmektedir. Bir örnek verilmesi gerekirse ambalaj, gaz halindeki maddelerin ambalajlanan içerik üzerinde dışardan etki yapmasına engel olmak zorundadır, ama ürünün aromasının da ambalajın taşıyıcı malzemesinin içine nüfuz ederek bu arada kaybolup gitmesine neden olabilmektedir.

Bilindiği üzere, Etilen vinil alkol (EVOH), poliviniliden klorür (PVDC) ve poliakrilon nitril (PAN), önde gelen tanınmış bariyer katmanlı

plastik maddelerdir. Etilen ile polivinil alkolün kopolimerizasyonu sonucu elde edilen EVOH rutubete karşı hassas bir yapıya sahip bulunmaktadır. EVOH işlemi sırasında kurutucu maddelerin kullanımı ve daha da geliştirilmiş olan kopolimer katkıları rutubete karşı dayanıklılığın bariz derecede iyileştirilmiş olmasına rağmen nasıl daha fazla artırılabilirliği sürekli araştırılmaktadır. İyileştirmeler arttırıldıkça esasen iyi olan gaz bariyer etkisi daha da yüksek bir düzeye ulaşmaktadır. Nitekim son yıllarda EVOH, ambalaj üretim teknolojisinde ön planda almaya başladığı yerini daha da güçlendirmektedir.

Diğer taraftan uzun yıllar önce geliştirilmiş bulunan poliviniliden klorür (PVDC) de yeni yeni pazar şansı yaratma imkanı sürdürmektedir.

PVDC'nin bariyer etkisi kopolimer içeriğine bağlı bulunmaktadır. Kristalin PVDC kaplamalar oksijen ve su buharına karşı çok düşük geçirgenlik değerleri sergilerken, ekstrude edilebilir. PVDC'nin daha yüksek olan kopolimer içeriği bariyer özelliklerinin şüphesiz bir miktar azalmasına neden olmaktadır.

Poliamidler kimyasal bakımdan doğada albümin yapısının yerini dolduran polimer hammaddelerinin bir grubudur. Amid, asit ya da alkol gibi kimyasal bir grup sahibidir. Bütün poliamidlerin karakteristik belirtisi amid gruplarıdır. Poliamid 6 (PA6)'nın üretimi için ana çıkış bir amiddir. Bu şekilde patlatılmış birçok halkaların birbirine bağlanması ile polimerizasyonda Poliamid 6 polimeri meydana gelmektedir. Bu malzemeden oluşan ambalaj folyolarının en önemli tercih nedenleri,

- yüksek ısılara karşı dayanıklı olması
- yüksek mekanik sağlamlığa sahip bulunması
- bükülme ve darbeye karşı kopma mukavemeti
- rijiditesi (sertliği)
- ısıl şekillenebilirliğinin iyi olması ve
- bunu koruma karlılığıdır.

Ayrıca PA6 katı ve sıvı yağlara karşı mükemmel bir bariyer sağlamakta ve ekseri aromatik maddeleri emmekte ya da geçirmemektedir. Gaz bariyer özellikleri (oksijen, karbondioksit ve azot gibi gazlara karşı) aslında poliolefinlerden (PE ve PP) üstün olmakla beraber PVDC ve EVOH'a nazaran vasat seviyede bulunmaktadır. Ancak PA6'nın her şeyden önce su buharına karşı düşük bariyer etkisi ve rölatif rutubete bağlı olarak rijiditesinin ve gerilim özelliklerinin değişmesi zayıf noktalarıdır. Ama pazarın sürekli artan taleplerini karşılamak üzere siparişe uygun folyo üretimini sağlamak için PA hammaddelerinin mutlaka geliştirilmesi gerektiği görüşünden hareketle son yıllarda yeni ürünler elde edilmiş ve üretimde

kullanılmaya başlanmıştır.

Nitekim "Selar" PA adıyla pazarlanan yeni amorf poliamidler hem PA6'nın tüm avantajlarına sahip bulunmakta hem de iyileştirilmiş gaz ve rutubet geçirmezliği etkisi ve çok iyi şeffaflık niteliği sunmaktadır. Ayrıca rölatif rutubete bağlı olmayarak değişmeden kalan yüksek bir rijiditeyi muhafaza etmekte ve bir dizi farklı eritme yöntemlerinin kullanılmasına izin veren daha büyük bir işlem toleransı göstermektedir. Değişmeden kalan rijidite sıcak dolmuş sterilizasyon işlemleri için yararlı imkanlara yol açmaktadır. Amorf poliamidlerin rutubet geçirgenliği PA6'ya nazaran oldukça daha düşük düzeyde bulunmaktadır. Ama diğer polimerlere karşılık oksijen ve karbondioksit geçirgenlik değerlerinin daha düşük olmadığı aksine artan rölatif rutubetle bariyer etkisinin daha da arttığı dikkat çekmektedir.

Amorf poliamidler özelliğine uygun kombinasyon nedeniyle hem tek katlı folyolarda hem de koeks yapılarında kullanılabilir. Sayısız formlar ve boyutlarla hem fleksibil ambalajlar için hem de rijit kaplar için şekillendirilebilir. Amorf poliamidlerden elde edilen ambalajlar iyi oksijen bariyer özellikleri ve mükemmel aroma ve koku geçirmezlik etkisi sayesinde diğerlerinden üstün olduğunu göstermekte ve tercih edilmektedir.

Baharatlı soslar, çocuk mamaları gibi ürünler için daha uzun depolama sürelerini, meyve suları ve hatta bira ve şarap gibi içeceklerde daha yüksek düzeyde dolu hızlarını mümkün kılmaktadır. Ayrıca fleksibil, rijit ve yarı rijit kaplar için tek katlı ve çok katlı yapılar dahil

bir çoğu için mükemmel şeffaflık ve geniş bir işlem yapma toleransı sunmaktadır.

Cam gibi berrak şeffaflıkları nedeniyle örneğin kırmızı pancar, havuç ya da şeftali, ananas dilimleri gibi özel sebze ve meyve hazır gıdalarının pazara sunulması takdirle karşılanmaktadır.

Yüksek ısıl şekillenme hareketleri, hem az hem de çok asit içeren gıda maddelerinde sıcak dolmuş sterilize etmeye imkan vermektedir. Ambalaj sektöründe amorf poliamidler dahil tüm poliamidler mükemmel gıda maddesinin ne tadını ve nede aromasını etkiler.

Amorf poliamid "Selar" PA, Dupont'un gıda maddesi ve teknik ambalajlar için geliştirdiği yeni tür, bir çok bariyer katmanlı plastik maddelerden biridir. Bu plastik maddeler oksijen, karbondioksit, aroma maddeleri, koku maddeleri ve hidrokarburlara karşı bariyer katmanların geniş yelpazeye sahip bir paletini sunmakta ve gerekli şeffaflığa, rijiditeye ve gaz, rutubet ya da çözücülere karşı bariyer özelliklere sahip uygun ambalajlara olan ihtiyaçları kusursuz ve tam karşılamak için sanayiye hizmet etmektedir.

